

YKSITYISEN KOPIOINNIN TUTKIMUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN ASETTAMINEN

Taustaa

Yksityisen kopioinnin hyvityksellä hyvitetään tekijänoikeudella suojattujen teosten tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille sitä, että teoksia ja lähioikeuksien suojan kohteita kopioidaan yksityiseen käyttöön tekijänoikeuslaissa säädetyn rajoituksen nojalla.

Tekijänoikeuslain (404/1961) 26 a §:n 1 momentin (1171/2014) mukaan valtio maksaa tekijöille hyvitystä teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön. Hyvitys maksetaan valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta, jonka tulee olla määrältään sellainen, että sitä voidaan pitää kohtuullisena hyvityksenä teosten kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön.

Tekijänoikeuslain 26 a §:n 2 momentin mukaan yksityistä kappaleen valmistamista ja sen yleisyyttä tutkitaan hyvityksen oikean mitoituksen määrittelemiseksi. Tutkimuksen tekee opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä puolueeton tutkimuslaitos.

Tekijänoikeuslain 26 a §:n 3 momentin mukaan valtioneuvosto asettaa opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on toimia neuvoa-antavana asiantuntijaelimenä yksityistä kappaleen valmistamista koskevassa tutkimuksessa. Neuvottelukunnan toimikausi on neljä vuotta.

Hallituksen esityksen (HE 249/2014 vp) mukaan yksityisen kopioinnin kehitystä arvioitaisiin valtioneuvoston asettamassa neuvottelukunnassa, jonka tehtävänä olisi toimia neuvoa-antavana asiantuntijaelimenä yksityistä kappaleen valmistamista koskevassa tutkimuksessa tutkimusten sisältöön ja suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä.

Hallituksen esityksen mukaan neuvottelukunta koostuisi keskeisten viranomaisten, kuten Kilpailu- ja kuluttajaviraston, liikenne- ja viestintäministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön, sekä keskeisten sidosryhmien, kuten oikeudenhaltijoiden ja heitä edustavien yhteishallinnointijärjestöjen ja elinkeinoelämän, edustajista. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimisi opetus- ja kulttuuriministeriön edustaja.

Edellä mainittujen lisäksi neuvottelukunnan kokoonpanoon on harkittu tarpeelliseksi ottaa mukaan myös tutkimustoiminnan osajia.

Kokoonpano päättyvällä toimikaudella

Valtioneuvosto asetti 9.1.2020 tekemällään päätöksellä yksityisen kopioinnin tutkimuksen neuvottelukunnan toimikaudelle 5.2.2020–4.2.2024.

Neuvottelukunnan kokoonpano päättyvällä toimikaudella:

Puheenjohtaja:

Johtaja Jorma Waldén, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jäsenet:

Budjettineuvos Merja Salmi, valtiovarainministeriö

Erityisasiantuntija Stiina Löytömäki, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtava asiantuntija Jarkko Vuorinen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Johtaja Lauri Kaira, Gramex ry

Liiketoiminnan kehityspäällikkö Turo Pekari, Teosto ry
(3.8.2021 saakka)

Teknologia- ja kehitysjohtaja Ano Sirppiniemi, Teosto ry
(3.8.2021 alkaen)

Tilitys- ja tutkimuspäällikkö Rainer Vallius, Kopiosto ry

Lakimies Asko Metsola, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Asiantuntija Riikka Tähtivuori, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
(5.10.2020 saakka)

Asiantuntija Lauri Koskentausta, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
(5.10.2020–4.8.2022)

Asiantuntija Juho Mäki-Lohiluoma, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
(4.8.2022–12.10.2023)

Asiantuntija Peppiina Huhtala, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
(12.10.2023 alkaen)

Professori Krista Lagus

Johtaja Marjo Mäenpää

Asian valmistelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi 4.12.2023 päivätyllä kirjeellä seuraavia viranomaisia ja järjestöjä nimeämään nais- ja miesehdokkaan yksityisen kopioinnin tutkimuksen neuvottelukunnan jäseneksi: liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Audiovisual Producers Finland – APFI ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry, Kopiosto ry, Säveltäjain Tekijänoikeustoimisto Teosto ry ja Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry.

Liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto ovat ilmoittaneet, etteivät ne nimeä ehdokkaita. APFI ry ei ole vastannut pyyntöön. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ja työ- ja elinkeinoministeriöllä on ollut edustaja neuvottelukunnassa kuluvalle toimikaudella. Sillä seikalla, että

neuvottelukunnassa ei olisi kyseisten viranomaisten edustajia, ei arvioida olevan mainittavaa vaikutusta neuvottelukunnan toimintaan.

Valtiovarainministeriö, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry ja Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry ovat nimenneet yhden ehdokkaan.

Tutkimusten suunnittelussa ja arvioinnissa tarvittavan tieteellisen tutkimuksen asiantuntemuksen varmistamiseksi neuvottelukunnan jäseniksi on kutsuttu kaksi riippumatonta tutkimustoiminnan ammattilaista. Nämä henkilöt edustavat osaltaan myös yleisempää yhteiskunnallista näkökulmaa asiassa.

Esitys

Edellä olevalla perusteella esitetään, että valtioneuvosto asettaisi yksityisen kopioinnin tutkimuksen neuvottelukunnan toimikaudeksi 5.2.2024–4.2.2028 seuraavalla kokoonpanolla:

Puheenjohtaja:

Johtaja Jorma Waldén, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jäsenet:

Budjettineuvos Merja Salmi, valtiovarainministeriö

Asiantuntija Peppiina Huhtala, Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Edunvalvontajohtaja Lauri Kaira, Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry

Tilitys- ja tutkimuspäällikkö Rainer Vallius, Kopiosto ry

Senior Advisor Ano Sirppiniemi, Säveltäjain Tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Lakimies Asko Metsola, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Yliopettaja, YTT, FL Katri Halonen

Johtaja, FT Marjo Mäenpää